

سینما، فراتر از نمایش تباهی‌ها



طنین‌همتی‌ا سینما، بیش از آنکه آینه تمام‌نمای واقعیت‌های تلخ باشد، می‌تواند روایتگر آرزوهای یک ملت در قاب تصویر باشد؛ رسالتی که‌گاه در غبار سیاه‌نمایی‌ها فراموش می‌شود. این قاب می‌تواند منبع امید و آینه‌ای از فرهنگ، اصالت، احترام و راستی باشد. با همین نگاه، نخستین سلسله نشست‌های «عصر سینما» به همت مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس در مشهد برگزار شد. میهمان نخستین نشست «بابک خواجه پاشا» بود؛ کارگردانی

گزارش روز

- سینمای انسانی چیست؟

کارگردان فیلم «در آغوش درخت» در پاسخ به پرسشی درباره تعریف و ویژگی‌های سینمای انسانی و معرفتی تصریح کرد: هویت ایرانی آمیخته‌ای از دین، مذهب، اقلیم و اخلاق است. منظوم‌مادری و مجموعه‌ای از اصول فطری و جهان شمول بشری است؛ سینمایی که به این فطرت احترام بگذارد. سینمای انسانی است و اگر بر ضد این سرشت حرکت کند، ضدانسانی خواهد بود. در سینمای انسانی، حریم و جایگاه‌ها محترم است. مقام پدر، مادر و نهاد خانواده‌ارزش ذاتی دارند. یک فیلم‌ساز حق دارد پدری خطاکار یا ناکارآمد را به تصویر بکشد و درام را بر اساس اشتباهات و خلق کند؛ اما حق ندارد مقام پدری یا مقام مادری را تحقیر و لجن مال کند. متأسفانه در برخی آثار، به بهانه نمایش معضلات، شأن پدر و مادر تخریب می‌شود.

خواجه پاشا تأکید کرد: امروز بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و مسائلی مثل کاهش تمایل به فرزندآوری وجود دارد و کسی منکر سختی‌ها و فقر نیست؛ اما دامن زدن فرهنگی به نفرت از خانواده و فرزند، فاجعه‌بار است. دفاع از خانواده یک امر حکومتی نیست، بلکه یک ضرورت عمیق انسانی و فطری است که در آثار نمایشی گذشته نیز شان آن حفظ شده است.

● سینمای ماندگار بدون ردپای الهی شکل نمی‌گیرد این سینماگر با تأکید بر مفهوم معرفت در سینما گفت: سینمای معرفتی، سینمایی است که از شناخت و یک باور عمیق الهی سرچشمه می‌گیرد. فیلم‌هایی که صرفاً با رویکرد سیاسی یا ژورنالیستی مقطعی ساخته می‌شوند، تاریخ انقضا دارند و فراموش می‌شوند. اثر ماندگار سینمایی، اثری است که رگه‌هایی از خیر، حقیقت و حضور خداوند در دل آن جریان داشته باشد.

● سینما، منبعی برای امید یا تریبون برای سیاه‌نمایی؟ «سینما نباید تنها بازتاب دهنده رزشتی‌ها، کاستی‌ها و فضاهای سیاه باشد. سینما در هر شرایطی می‌تواند خاستگاه امید، آیین‌ها، احترام و صداقت باشد.» خواجه پاشا با بیان این نکته افزود: متأسفانه گاهی شاهدیم که فیلم‌ساز، مخاطب را دست‌کم می‌گیرد و با دیالوگ‌های تحمیلی، سعی می‌کند حرف خودش را خارج از جهان فیلم به خورد تماشاگر بدهد، در حالی که مخاطب امروز بسیار هوشمند است و فاصله میان شخصیت و پیام‌های شعارگونه فیلم‌ساز را به خوبی درک می‌کند.

این کارگردان با اشاره به فیلم «در آغوش درخت» و دفاع از ساختار دراماتیک آن، به نقد جریان‌های رایج در قالب سینما پرداخت؛ در قفسه طلاق، ذات جدایی و تأثیر آن بر روان کودکان به اندازه کافی درام ایجاد می‌کند؛ چرا باید با توسل به کلیشه‌های تکراری و وارد کردن مسائلی مانند خیانت یا روابط غیرمتعارف، داستان را پیش ببریم؟ برخی از این رویکردها، نه ضرورت درام، که نوعی کلاهبرداری سینمایی برای فروش بیشتر و شکستن قفل‌های اخلاقی جامعه است. ما باید یاد بگیریم که بدون افتادن در دام این کلیشه‌ها، قسه‌هایی در ژانر رمانتیک یا اجتماعی تعریف کنیم که با فرهنگ ما هم خوانی داشته باشد.

- سینما مانند یک فرش نفیس است

خواجه پاشا با ابراز نگرانی از تغییر ذائقه سینمایی پس از دهه ۸۰، تأکید کرد: منتقدم ما در اواسط دهه ۸۰ دچار جشنواره زدگی شدیم. تصور کردیم کسب جوایز در جشنواره‌های خارجی، معیار یگانه برای سنجش کیفیت فیلم است؛ این در حالی است که با این رویکرد، سینمای ایران که زمانی با آثار انسانی و معرفتی (مانند سینمای مجید مجیدی) جان گرفته بود، از مسیر اصلی خود منحرف شد. سینما برای ما مانند یک فرش

نخستین نشست انجمن عصر سینما در مشهد با حضور «بابک خواجه پاشا»، کارگردان شناخته‌شده سینما، برگزار شد

صاحب نام با پیشینه‌ای پرپار در هنر فیلم کوتاه، نمایش و فیلم‌که آثاری چون «در آغوش درخت»، «آبی روشن» و «سرزمین فرشته‌ها» را در کارنامه هنری خود دارد.

خواجه پاشا در این نشست از آغاز فعالیت هنری خود گفت که پدر و مادرش هر دواز بازنگران تئاتر و از اعضای گروه مرحوم داوود رشیدی بودند. او بیان می‌کند: «نوشتن را از مقطع ابتدایی با داستان‌نویسی آغاز کردم و در دوره راهنمایی و دبیرستان وارد حوزه تئاتر شدم. در شانزده سالگی اولین نمایشم

نفیس است؛ اگر فرش ایرانی را با تار و پودی بی‌فایم که شباهتی به استانداردهای فرش نداشته باشد، دیگر اصالت ندارد. ما هم اکنون در حال تولید کالایی هستیم که با تعریف فرهنگی ما از هنر، فاصله دارد و به مرور توسط مخاطب داخلی پس زده می‌شود. این کارگردان با اشاره به نقش نهاد‌های حاکمیتی در هدایت جریان سینمایی گفت؛ این مسئله شخصی نیست؛ بلکه یک جریان است که فیلم‌سازان را به سمت نسبی‌گرایی اخلاقی سوق می‌دهد. وظیفه سازمان سینمایی و نهاد‌هایی چون بنیاد فارابی است که با سیاست‌گذاری صحیح و حمایت از فیلم‌سازان جوان، بستری برای تولید آثاری فراهم کنند که ضمن بهره‌گیری از تکنیک‌های روز، به ارزش‌های بنیادین اخلاقی و انسانی جامعه نیز وفادار بماند.

- وقتی سیاه‌نمایی جای امید را می‌گیرد

بابک خواجه پاشا در ادامه نشست با انتقاد از تصویر سیاه و مخدوشی که طی سال‌های اخیر از خانواده و جامعه ایرانی روی پرده سینما رفته است، بر لزوم تعریف یک «آرزوی سینمایی» ملی و مبتنی بر واقعیت‌های اصلیل جامعه تأکید کرد. در مقایسه سینمای ایران با الگوهای جهانی،

گفت‌وگوی اختصاصی شهرآرآ با بابک خواجه پاشا، کارگردان نام‌آشنای سینمای ایران

نام امام‌رضا(ع) عامل وفاق و گفت‌وگو در جامعه است

همتی‌ا سینمای بومی و هویت محور در سال‌های اخیر به یکی از دغدغه‌های جدی فیلم‌سازان نسل نوین تبدیل شده است؛ آثاری که به دور از کلیشه‌ها، ریشه در فرهنگ، اقلیم و باورهای معنوی مردم ایران دارند. بابک خواجه پاشا، کارگردان نام‌آشنای ایران، با حضور در مشهد و گفت‌وگوی اختصاصی با «شهرآرآ»، از وضعیت مخاطب در سینمای مشهد، دلایل ساخت اثری با عطر و بوی امام هشته(ع)، ضرورت توجه به زیست‌بوم‌های بومی و چالش‌های ارتباط با نسل جدید سخن گفته است.

- سینمای مشهد؛ پیشرو و صاحب مخاطب ویژه

بابک خواجه پاشا با اشاره به وضعیت جهانی گیشه سینما گفت: اگر سال‌های اخیر را تحلیل کنیم، می‌بینیم که رکود در حوزه تولید، تنوع مضامین، جذب مخاطب و گردش مالی تنها مختص ایران نیست و حتی سینمای هالیوود و سایر کشورهای صاحب نام نیز با این چالش دست و پنجه نرم می‌کنند. با این حال، وقتی به وضعیت سینما در کشورمان نگاه می‌کنیم، مشهد نسبت به بسیاری از شهرستان‌ها بسیار پیشروتر است. بررسی میزان فروش فیلم‌ها نشان می‌دهد که مشهد همواره جایگاهی ویژه دارد؛ این شهر از سال‌ها وسینماهای بسیار استناداری برخوردار است و مخاطب فهیمی دارد که پای اثر می‌نشیند.

● حضور نام امام رضا(ع) در «آبی روشن» مایه مباحات کارنامه من است کارگردان فیلم سینمایی «آبی روشن» درباره انگیزه پرداختن به موضوعات معنوی و رضوی بیان کرد: یکی از آرزوهای بزرگ من در زندگی ساخت اثری بود که

به نام «قداره» را با بازی پدرم روی صحنه بردم که حضور ایشان به کار اعتبار بخشید. پس از آن آثاری از غلامحسین سعدی نظیر «زاویه» را کار کردم و به نگارش آثاری چون «زن اجباری»، «ذهن پرتقالی» و «سادیسیم» پرداختم. همچنین دوره‌ای را در کنار استاد داوود فتحعلی یبگی به آموختن و اجرای نمایش‌های آیینی و سنتی گذراندم و آرام‌آرام از طریق انجمن سینمای جوانان وارد ساخت فیلم‌های کوتاه شدم.» در این گزارش، نگاه او به سینما و ردپای دغدغه‌هایش در آثارش را می‌خوانید.

همگی دچار انواع بحران‌ها، اختلالات و اعتیاد باشند؟ این تصویری که سینما از ایران ساخته، سراسر یأس و ناامیدی است. بروید محلات قدیمی را ببینید؛ در یک خانواده پنج نفره، اگر دو نفر هم دچار مشکل باشند، سه نفر دیگر آدم‌های درست‌کار و شریف‌اند. این سیاه‌نمایی مطلق که همه اعضای یک خانواده را غرق در تباهی نشان می‌دهد، نه واقعیت جامعه ما، بلکه یک دروغ بزرگ است که به خورد مخاطب داده‌اند.

- سیاه‌نمایی افراطی از خانواده ایرانی

این کارگردان سینما با انتقاد از افراط در نمایش بحران‌های خانوادگی در فیلم‌های اجتماعی گفت: در بازنده سال گذشته، اگر به فیلم‌های ما نگاه کنید، نه پدری موفق است، نه مادری، نه سیاستی و نه حتی یک راننده با باغیان. مگر می‌شود یک خانواده پنج نفره در جامعه ایرانی

- رسالتی فراتر از سفارش‌گری

خواجه پاشا با اشاره به فرایند ساخت فیلم «در آغوش درخت» گفت: ایده این فیلم از یک مواجهه واقعی با خانواده‌ای در آستانه طلاق شکل گرفت، جایی که درد آن کودکان مرا به این باور رساند که باید برای آن‌ها فیلم بسازم. برای ساخت این اثر، با تمام وجود و حتی با گذر از دشوارترین شرایط معیشتی که گاهی حتی شرمندگی در برابر خانواده راه به همراه داشت ایستادم. این فیلم نه سفارشی بود و نه برای جلب نظر مدیران؛ این فیلم را با تمام وجود برای خدای خودم ساختم.

این کارگردان با بیان اینکه صداقت تنها راه رسیدن به سینمایی است که حرفی برای گفتن دارد، افزود: شاخصه اصلی هنر ایرانی، زیبایی، رنگ و فرم است؛ اما فکر کرده‌ایم برای سراسر یأس و ناامیدی است. هنر بدون صداقت، نه تاریخ می‌سازد و نه تأثیرگذار است. امکان ندارد هنرمند بدون صداقت درونی، اثری ماندگار خلق کند. اثر باید از درون انسان بجوشد و خود حقیقی او باشد. تا زمانی که دروغ بگوئیم، نمی‌توانیم بخشی از تاریخ سینمای اصیل باشیم.

خواجه پاشا همچنین به دغدغه‌های بشر و ستانه خود در ساخت فیلم «سرزمین فرشته‌ها» اشاره کرد و گفت: برای من جغرافیا مطرح نیست، دغدغه من کودک است. در این فیلم درباره خانواده‌هایی تحقیق کردم که سه نسل از آن‌ها در جنگ کشته شده بودند. در دنیای واقعی دیدم که چگونه جنگ، روح و روان کودک را متلاشی می‌کند. سینمایی که نسبت به این حجم از رنج و مظلومیت بی تفاوت باشد یا سعی کند با نمایش خشونت، آن را عادی‌سازی کند، از نظر من سینمای انسانی نیست. وی با نقد سینمایی که از دردها بهره‌برداری می‌کند، اما از آرمان‌ها تهی است، تصریح کرد: کسی که ادعای باورمند بودن به آموزه‌های دینی و ارادت به ساخت امام رضا(ع) را دارد، نمی‌تواند نسبت به مفهوم کرامت‌انسان و رنج کودکان بی تفاوت باشد. سینما در عالی‌ترین مرتبه خود، رسالت آشتی و بازنمایی حقیقت را دارد. نه دوقطبی‌سازی و ترویج یأس.

این کارگردان با تأکید بر باگشت به مؤلفه‌های زیبایی‌شناسی و اصالت، بیان کرد: ما باید از ورطه شعارزدگی و سیاه‌نمایی مطلق فاصله بگیریم. سینمای ایرانی باید به دنبال ساخت آثار ای باشد که در عین پرداختن به چالش‌های روز، امید، زیبایی و ارزش‌های انسانی را پاسبان دارد. تنها در این صورت است که سینما می‌تواند به جایگاه واقعی خود به عنوان زبان گویا و مصلح جامعه بازگردد.

نگارستان

برگزاری نمایشگاه «نقش اول» در مجتمع امام خمینی (ره)

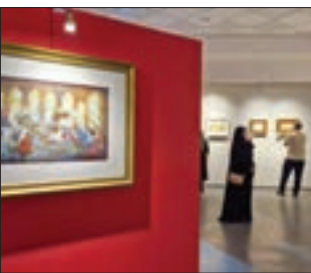


نمایشگاه «نقش اول» از آثار برگزیده هنرجویان مجتمع فرهنگی هنری امام خمینی (ره) روز گذشته در نگارخانه این مرکز افتتاح شد.

این نمایشگاه تا چهارشنبه ۸ مهرماه در دونوبت زمانی ۱۳ تا ۱۶ تا ۱۹ ادامه خواهد داشت.

ایستگاه هنر

نمایش ۶۷ اثر هنرجویان مدرسه هنر رضوی در نگارخانه رضوان



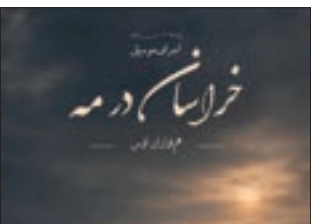
مریم دهقان | نمایشگاه هنری «فصل دوم»، آثار برگزیده هنرجویان مدرسه عالی هنر رضوی این روزها در نگارخانه رضوان مشهد برپاست. رئیس اداره آموزش و پژوهش مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با شهرآرآنپوز اظهار کرد: نمایشگاه گروهی «فصل دوم» با حدود ۶۷ اثر از ۶۳ هنرجوی

مدرسه عالی هنر رضوی در رشته‌های خوش‌نویسی، نگارگری، گل و مرغ، تذهیب، طراحی و نقاشی، مجسمه‌سازی و نقاشی خط برگزار شده است. محمد فتودی درباره آثار هنرمندان در نمایشگاه «فصل دوم» تشریح کرد: آثار برگزیده هنرجویان مدرسه عالی هنر رضوی که طی شش ماه اخیر با موضوع آزاد تولید کرده‌اند به نمایش درآمد‌ه است. به گفته فتودی، در این نمایشگاه حدود ۶۳ هنرجو مشارکت دارند و سن آن‌ها از دوازده تا حدود پنجاه سال است و عموماً از هر هنرجو یک اثر در نمایشگاه حاضر است و در مواردی نیز چند اثر از یک هنرجو دیده می‌شود. وی بیان کرد: اگرچه موضوع آثار به صورت آزاد است، اما درونمایه رضوی و ملی نیز در کارها دیده می‌شود و آیه‌های قرآنی، اشعار شعری فاخر ایران و کارهای اسلمیی نیز قابل مشاهده است.

فتودی درباره ماهیت مدرسه عالی هنر رضوی نیز توضیح داد: این مدرسه پیش از این با عنوان مکتب هنر رضوان، ذیل مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی فعالیت داشت. در یک سال اخیر با توجه به گسترش رشته‌ها و آموزش‌ها، تصمیم بر این شد که اسم آن به مدرسه عالی هنر رضوی تغییر یابد.

اخبار هنری مشهد

«خراسان در مه» روی صحنه تالار فردوسی



برنامه موسیقایی «خراسان در مه» روز جمعه ۱۷ مهر در ساعات ۱۷ و ۱۹ در تالار فردوسی برگزار می‌شود. در این اجرای صحنه‌ای هم نوازان توس حجت قیسطاقی به عنوان آهنگ‌ساز و علیرضا حسین‌نژاد به عنوان خواننده هنرنمایی می‌کنند.

اجرای صحنه‌ای «آوای بی‌هنگام» در تالار فردوسی



برنامه موسیقایی «آوای بی‌هنگام» جمعه ۱۰ مهر ساعت ۱۹ در تالار فردوسی برگزار می‌شود. در این اجرای صحنه‌ای، سه ساز تار، سنتور و تنبک در گفت‌وگویی موسیقایی، رنگ و روایت تازه‌ای از موسیقی ایرانی را پیش روی مخاطب می‌گذارند. علی اصغر عرش‌شاهی،

نوازنده تار و آهنگ‌ساز، پویان عطایی؛ نوازنده سنتور و احسان خسروی؛ نوازنده تنبک، در این اجرا در کنار یکدیگر خواهند نواخت.

چارسوق هنر

اول مهر با یاد کودکان شهید میناب در رادیو صبا



مدیر گروه طنز و ادبیات رادیو صبا با اشاره به برنامه‌های این شبکه هم‌زمان با اول مهر بیان کرد که قرار است یادبودی برای کودکان شهید میناب نیز برگزار شود.

ساجد قدوسیان، قائم مقام و مدیر گروه طنز و ادبیات رادیو صبا، درباره برنامه‌های این شبکه برای آغاز سال

تحصیلی به خبرنگار مهر گفت: تلاش شده موضوع مدرسه و مهر در یک برنامه خلاصه نشود و هر یک از برنامه‌ها متناسب با ساختار و مخاطبان خود، به بخشی از این موضوع بپردازند. وی بیان کرد: با این حال، مهر امسال در رادیو صبا فقط با شادی و خاطره تعریف نمی‌شود، یاد ۱۶۸ دانش‌آموز مینابی نیز بخش مهمی از این روایت است؛ دانش‌آموزانی که نامشان برای همیشه با مدرسه و مهر گره خورده است.

گلزار و حیایی دوباره به «کما» می‌روند؟



فیلم‌نامه «کما ۲» در حالی مجوز ساخت گرفته‌که نام

محمد حسین فرح‌بخش که در سری قبلی فقط تهیه‌کننده بود، به عنوان نویسنده و کارگردان معرفی شده است. به گزارش ایسنا، شورای پروانه فیلم‌سازی در جلسه اخیر خود

که به نظر می‌رسد همچنان بدون نمایندگان خانه سینما برگزار می‌شود، با ساخت چهار فیلم سینمایی موافقت کرده که یکی از آن‌ها برای «کما ۲» است. شدر کنار فرح‌بخش، داریوش باری هم برای یک فیلم جدید پروانه ساخت گرفته است. این مجوز برای فیلم‌نامه «آستان دوست» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی داریوش باری صادر شده است که متن آن را داریوش باری و حسین مهکام نوشته‌اند. «عصر جمعه» به تهیه‌کنندگی محمدرضا شفیعی و کارگردانی محمد پایدار و نویسندگی حسین تراب نژاد اصفهانی و «باند سوخته» به تهیه‌کنندگی محسن آقاعلی‌اکبری، کارگردانی جواد افشار و نویسندگی سعید جلیلی و جواد افشار دیگر فیلم‌نامه‌هایی هستند که طبق اعلام روابط عمومی سازمان سینمایی، پروانه ساخت گرفته‌اند.

شهرآرآ

۳شنبه
۳۱ شهریور
۱۳۰۸
شماره ۴۸۲۲

۱۱

SHAHRAZ NEWS IR

عکس: سعید گل‌آشورا